

**КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА ПРИСТАПУВАЊЕ
КОИ ЕВРОПСКАТА УНИЈА
- СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА -**

**МИНИСТЕРСКИ СОСТАНОК НА МЕЃУВЛАДИНАТА КОНФЕРЕНЦИЈА
ЗА ЗАВРШУВАЊЕ НА ОТВОРАЊЕТО НА ПРЕГОВОРИТЕ
ЗА ПРИСТАПУВАЊЕ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ВО ЕВРОПСКАТА УНИЈА**

ОПШТ СТАВ НА ЕУ

ВОВЕДНА ИЗЈАВА НА ЕУ ЗА ОТВОРАЊЕ ПРИСТАПНИ ПРЕГОВОРИ

1. По првата политичка Меѓувладина конференција, одржана на [датум] и во име на Европската Унија, ми претставува задоволство денес да им посакам добредојде на почитуваните претставници на Северна Македонија за завршување на првата фаза на **отворање пристапни преговори** на вашата земја со Европската Унија.
2. Во согласност со заклучоците на Советот од 25 март 2020 година, одобрени од членовите на Европскиот совет на 26 март 2020 година, Советот [одобри во јуни 2022 година] општа **Преговарачка рамка**, земајќи ги предвид горенаведените заклучоци, како и други релевантни заклучоци на Советот, обновениот консензус за проширувањето и воспоставената практика.

Преговарачката рамка, која ви ја претставуваме денес, го зема предвид искуството од минатите проширувања и тековните пристапни преговори, како и еволуирањето на правото на ЕУ (*acquis*) и соодветно ги одразува сопствените заслуги и специфични карактеристики на Северна Македонија. Преговорите имаат за цел Северна Македонија интегрално да го усвојува правото на ЕУ (*acquis*) и да обезбеди негово целосно спроведување и примена. Тоа ја вклучува подобрената методологија за проширување, која обезбедува уште **посилен фокус на фундаменталните реформи** во пристапните преговори. Затоа, Северна Македонија ќе треба целосно да ги прифати и спроведе реформите во фундаменталните области на владеењето на правото, особено реформата на правосудството и борбата против корупцијата и организираниот криминал, фундаменталните права, зајакнувањето на демократските институции и реформата на јавната администрација, како и економските критериуми. Особено внимание треба да се посвети на заштитата и недискриминирачкото постапување кон граѓаните кои припаѓаат на малцинствата или заедниците. За да се осигури неповратност на напредокот во овие области и негово целосно и ефективно спроведување, Комисијата ќе продолжи внимателно да го следи напредокот, и редовно ќе го известува за тоа Советот.

Со оглед на клучната важност на основните реформи низ целиот процес, **напредокот во кластерот Фундаментални вредности ќе го одреди вкупното темпо на преговорите.** Ова ќе овозможи доволно време да се воспостават потребното законодавство,

институциите и солидната евиденција на спроведување пред да се затворат преговорите. Скрининг извештаите, што ќе ги подготви Комисијата, ќе дадат значителни насоки, вклучително и во однос на задачите што треба да се завршат во патоказите што треба да ги донесат властите на Северна Македонија.

3. Правото на ЕУ (*acquis*) ги вклучува, *меѓу другото*, **целите и начелата врз кои е основана Унијата**, како што е наведено во Договорот за Европската Унија. Како идна земја членка, очекуваме да се придржувате до вредностите наведени во член 2 од Договорот за Европската Унија, имено, почитувањето на човековото достоинство, слобода, демократија, еднаквост, владеење на правото и почитување на човековите права, вклучително и правата на лицата кои припаѓаат на малцинствата.

Понатаму, пристапувањето во ЕУ подразбира навремено и ефективно спроведување на целокупниот корпус на правото на ЕУ или ЕУ *acquis* (правото на ЕУ), како што е во моментот на пристапувањето. Според подобрената методологија за проширување, развојот на доволен административен и правосуден капацитет, како дел од кластерот фундаментални вредности, е клучен во исполнувањето на сите обврски кои произлегуваат од членството. Во однос на преводите на *acquis* - *правото* на ЕУ на македонски, ЕУ ги зема предвид соодветните едностранни декларации на Бугарија и Северна Македонија за македонскиот јазик.

4. **Регионалната соработка и добрососедските односи** остануваат суштински елементи на процесот на проширување. Северна Македонија треба да продолжи конструктивно да се ангажира во инклузивна регионална соработка и да ги зајакне односите со соседните земји. Денес, потсетуваме на важноста од постигнување видливи резултати и спроведување на билатерални договори во добра волја, вклучително и Договорот од Преспа со Грција и Договорот за добрососедски односи со Бугарија.

5. Во периодот до пристапување, од Северна Македонија ќе се бара постепено да ги усогласува своите политики кон трети земји и нејзините ставови во меѓународните организации со политиките и ставовите донесени од Унијата и нејзините земји членки.

6. Да потсетиме и дека паралелно на пристапните преговори, Унијата и Северна

Македонија ќе го продолжат дијалогот со граѓанското општество и соработка во областа на културата, со цел зближување на луѓето и осигурување поддршка од граѓаните за пристапниот процес. Очекуваме Северна Македонија прецизно и стратешки да ги соопшти придобивките и обврските од процесот на пристапување пред својата јавност, вклучително и справувањето со дезинформации, во согласност со својот проевропски стратешки избор.

7. Останува на земјите членки да одлучат дали се соодветни условите за завршување на преговорите, имајќи го предвид развојот на правото на ЕУ (*acquis*) од датумот на отворање на преговорите и подготвеноста на Северна Македонија за членство.
8. Пристапните преговори, чие отворање го завршуваме денеска, ќе бидат ригорозни и напорни. Со одлучност и посветеност, уверени сме во вашиот капацитет да ги доведете преговорите до успешно завршување. Ќе ве поддржиме во вашите напори и со нетрпение очекуваме да ви посакаме добредојде како полноправна членка на Европската Унија.

ПРЕГОВАРАЧКА РАМКА

Начела со кои се регулираат преговорите

1. Пристапните преговори ќе се засноваат на член 49 од Договорот за Европската Унија (ДЕУ) и, соодветно, ќе ги земат предвид сите релевантни заклучоци на Европскиот совет, како и Заедничката изјава на членките на Европскиот совет од март 2020 година со која се одобрува подобрената методологија за проширување¹, обновениот консензус за проширувањето договорен од Европскиот совет во декември 2006 година и заклучоците од Европскиот совет во Копенхаген во 1993 година.

Подобрената методологија за проширување има за цел да го засили процесот на пристапување со тоа што ќе го направи попредвидлив, покредибилен, подинамичен и со посилно политичко управување, засновано на објективни критериуми и ригорозни позитивни и негативни услови и реверзибилност.

2. Преговорите ќе се засноваат на сопствените заслуги на Северна Македонија, а темпото ќе зависи од напредокот на Северна Македонија во исполнувањето на барањата за членство. Комисијата или, онаму каде што е соодветно, Претседателството, редовно ќе го информира Советот во поглед на ова за да може Советот постојано да ја разгледува ситуацијата. Унијата пак, од своја страна, во догледно време ќе одлучи дали се исполнети условите за завршување на преговорите; ова ќе се направи врз основа на извештај од Комисијата со кој ќе се потврди дека Северна Македонија ги исполнува барањата наведени во точка 5. Заедничката цел на преговорите е пристапувањето. По својата природа, преговорите се отворен процес чиј исход не може да се гарантира однапред.

На полето на заедничката надворешна и безбедносна политика на ЕУ (ЗНБП), Високиот претставник на Унијата за надворешни работи и безбедносна политика е одговорен, во тесна соработка со земјите членки, и Комисијата каде што е соодветно, за скрининг, давање предлози во преговорите и редовно известување до Советот.

---

¹ ["Зажакнување на процесот на пристапување - кредибилна перспектива на ЕУ за Западен Балкан" \(COM\(2020\) 57 последна верзија\)](#)

3. Проширувањето треба да го зајакне процесот на континуирана интеграција во кој се вклучени Унијата и нејзините земји членки. Треба да се вложат сите напори за заштита на кохезијата и ефективноста на Унијата. Во согласност со заклучоците на Европскиот совет од декември 2006 година, нагласувајќи ја важноста дека ЕУ може да го одржи и продлабочи сопствениот развој, **темпо на проширување мора да го земе предвид капацитетот на Унијата да прими нови членки**, што е особено важно за општиот интерес и на Унијата и на Северна Македонија.
4. Преговорите се отвораат врз основа на тоа дека Северна Македонија ги почитува и **е посветена на промовирање на вредностите врз кои е основана Унијата**, наведени во член 2 од Договорот за Европската Унија, имено, почитувањето на човековото достоинство, слобода, демократија, еднаквост, владеење на правото и почитување на човековите права, вклучително и правата на лицата кои припаѓаат на малцинствата.

Преговорите се отвораат и врз основа на тоа дека Северна Македонија **постигнала висок степен на усогласеност со критериумите за членство**, особено политичките критериуми утврдени од Европскиот совет во Копенхаген во 1993 година и условеноста на Процесот за стабилизација и асоцијација, воспоставена од Советот во 1997 година. Унијата **очекува Северна Македонија да работи на целосно почитување на овие критериуми и услови, да покаже цврста политичка посветеност и да осигури целосно спроведување на клучните реформи и законодавство**, особено во фундаменталните области на владеењето на правото, посебно реформата на правосудството и борбата против корупцијата и организиранiot криминал, фундаменталните права, зајакнувањето на демократските институции и реформата на јавната администрација, како и економските критериуми.

5. Напредокот на преговорите ќе биде воден од напредокот на Северна Македонија во подготовката за пристапување и поттикнување на економската и социјалната конвергенција. Овој напредок ќе се мери особено според следните барања:

- **Копенхашките критериуми**, во кои се утврдени следните барања за членство:

- стабилноста на институциите кои гарантираат демократија, владеење на правото, човекови права и почитување и заштита на малцинствата;

- постоењето на функционална пазарна економија и капацитет за справување со конкурентскиот притисок и пазарните сили во Унијата;
  - способноста да се преземат обврските од членството, вклучително и почитувањето на целите на политичката, економската и монетарната Унија и административниот капацитет за ефективно применување и спроведување на правото (*acquis*).
- **Процесот за стабилизација и асоцијација**, кој останува заедничка рамка за односите со Западен Балкан до нивното пристапување.
  - Исполнувањето на обврските на Северна Македонија од Спогодбата за стабилизација и асоцијација, како и напредокот на Северна Македонија во решавањето на клучните области идентификувани во извештаите на Комисијата и релевантните заклучоци на Советот.
  - Имајќи го предвид горенаведеното, посветеноста на Северна Македонија за **добрососедски односи и поблиска регионална соработка, вклучително и преку постигнување видливи резултати и спроведување на билатералните договори во добра волја**, вклучително и Договорот од Преспа со Грција и Договорот за добрососедски односи со Бугарија од 2017 година, како и годишните прегледи и мерки за негово ефективно спроведување според член 12), во согласност со Солунската агенда за Западен Балкан усвоена во јуни 2003 година, Декларацијата од Софија од мај 2018 година, Декларацијата од Загреб од мај 2020 година и Декларацијата од Брдо од октомври 2021 година, заклучоците на Советот за процесот на проширување и стабилизација и асоцијација од март 2020 година и декември 2021 година и други релевантни заклучоци на Советот.
6. Во периодот до пристапувањето, од Северна Македонија ќе се бара **постепено да ги усогласува своите политики кон трети земји и нејзините позиции во меѓународните организации** со политиките и ставовите донесени од Унијата и нејзините земји членки. Усогласувањето со ЗНБП ќе се следи редовно во текот на преговарачкиот процес и ќе се поттикнува преку редовен дијалог за ЗНБП.
7. Суштината на преговорите ќе се води на **Меѓувладината конференција** со учество на сите земји членки од една страна и Северна Македонија од друга страна. Меѓувладината конференција ќе се одржува најмалку еднаш годишно, по

донесувањето на заклучоците на Советот земајќи го предвид годишниот пакет за проширување на Комисијата и секогаш кога е релевантно. Меѓувладината конференција ќе обезбеди политичко управување и форум за политички дијалог за реформскиот процес. Исто така, ќе **направи целосна проценка на севкупниот процес на пристапување и ќе утврди индикација за годината што претстои за тоа кои кластери/поглавја потенцијално би можеле да се отворат или затворат** и можни корективни мерки врз основа на степенот на спроведување на реформите. Сите страни ќе осигурат застапеност во Меѓувладината конференција на соодветно ниво. Постапката и организацијата на преговорите се утврдени во Анекс I.

Комисијата систематски ќе ги консултира земјите членки во текот на процесот на пристапување. Земјите членки може да придонесат преку следење на терен преку нивните експерти, со директен придонес во годишниот пакет за проширување и секторска експертиза.

8. Со цел да се внесе **динамика** во преговарачкиот процес и да се поттикнат заемните напори надвор од поединечните поглавја, **преговарачките поглавја ќе бидат организирани во тематски кластери.** Овие кластери ги спојуваат поглавјата/областите според пошироки теми (види Анекс II) и ќе овозможат **посилен фокус на суштинските сектори.**
9. **Подобрената методологија за проширување** предвидува уште посилен **фокус на реформите во фундаменталните области на процесот на пристапување** како што е наведено во став 4, кои Северна Македонија мора целосно да ги прифати и спроведе. Северна Македонија мора да осигури дека нејзините институции, капацитети за управување како и административни и правосудни системи се доволно зајакнати со цел ефективно да се спроведе правото на ЕУ (*acquis*).
10. Со оглед на клучната важност во текот на процесот на основните реформи, **преговорите за кластерот Фундаментални вредности ќе се отворат први и ќе се затворат последни.** Ова ќе овозможи доволно време да се воспостават потребното законодавство, институциите и солидната евиденција на спроведување пред да се затворат преговорите. **Напредокот во кластерот Фундаментални вредности ќе го одреди вкупното темпо на преговорите** и ќе се земе предвид при одлуката за отворање или затворање на нови кластери или поглавја.
11. Доколку Северна Македонија постигне доволен напредок во реформските

приоритети договорени во преговорите, тоа треба да доведе до:

1/ **поблиска интеграција** со Европската Унија, преку забрзана интеграција и „со постепено вклучување“ во поединечните политики на ЕУ, пазарот на ЕУ и програмите на ЕУ со цел да се ослободи потенцијалот на таквата интеграција, особено со отстранување на техничките бариери за трговијата, истовремено обезбедувајќи можности за рамноправно делување; примарен фокус треба да се даде на областите каде што земјата кандидат покажува капацитет и експертиза за извоз во ЕУ и на области од заемен стратешки интерес, во кои што земјата кандидат обезбедува значително производство, но треба да ги исполни нормите и стандардите на ЕУ (на пр., производство на клучни суровини), како и на области каде што има огромен неискористен потенцијал (на пр. дигитална/зелена економија).

2/ **Зголемување на инвестиции и финансирање**, вклучително и интензивирање на претпристапната помош во согласност со важечките законски одредби, правила и процедури и поблиска соработка со релевантните меѓународни финансиски институции со цел да се поттикнат инвестиции и поддршка; користењето на фондовите на ЕУ треба да создаде голема европска предност и силна локална економија со проекти кои се спроведуваат, од страна на ЕУ и локалните бизниси, онолку колку е возможно, и во целосна согласност со правото на ЕУ (acquis), вклучително и правната рамка на соодветните финансиски инструменти, и меѓународните обврски на ЕУ.

12. **Предвидливоста** на процесот на пристапување бара **одлучни и пропорционални корективни мерки во случаи на каков било сериозен или продолжен застој или назадување во спроведувањето на реформите** и исполнувањето на барањата при процесот на пристапување.

Во конкретните случаи наведени подолу кои бараат брз одговор на ситуацијата и/или реверзибилност на процесот ќе се користат поедноставени процедури, вклучително и гласање со обратно квалификувано мнозинство од страна на Советот.

13. Во случај на **сериозно и постојано непочитување на вредностите врз кои е основана Унијата од страна на Северна Македонија, Комисијата може, по сопствена иницијатива** или соодветно образложено барање на земја членка, да препорача прекин на преговорите и да ги предложи условите за евентуално продолжување.

Одлуката за прекин на преговорите ќе се смета дека е усвоена од Советот, освен ако, откако ќе ја сослуша Северна Македонија, не одлучи со квалификувано мнозинство да ја отфрли препораката на Комисијата во рок од 90 дена. Европскиот парламент ќе биде

информиран.

Откако Комисијата оцени дека Северна Македонија ги исполнила условите за евентуално продолжување, ќе му препорача на Советот да ги продолжи пристапните преговори. Одлуката за истата ќе се смета дека е донесена од Советот, освен ако со квалификувано мнозинство не одлучи да ја отфрли препораката на Комисијата во рок од 90 дена.

14. Во случај на

i) каков било сериозен или продолжен застој или назадување во спроведувањето на реформите во кластерот Фундаментални вредности, или

ii) ситуација кога напредокот во кластерот Фундаментални вредности значително заостанува зад напредокот во другите области и тоа доведува до севкупна нерамнотежа на преговорите за проширување

и откако ќе ги исцрпи сите други достапни мерки, **Комисијата може по сопствена иницијатива** или соодветно образложено барање на земја членка, да предложи повлекување на нејзините препораки за отворање и/или затворање на други преговарачки кластери и поглавја, и да ја прилагоди придружната подготвителна работа, како што е соодветно, додека не се реши овој застој, назадување или нерамнотежа.

Одлуката за тоа ќе се смета дека е донесена од страна на Советот, освен ако, откако ќе ја сослуша Северна Македонија, не одлучи со квалификувано мнозинство да го одбие предлогот на Комисијата во рок од 90 дена. Земјите членки ќе дејствуваат на Меѓувладината конференција во согласност со оваа одлука на Советот.

Откако Комисијата ќе оцени дека застојот, назадувањето или нерамнотежата се решени, ќе му препорача на Советот да ги отвори и/или затвори односните преговарачки кластери и поглавја. Одлуката за тоа се смета дека е донесена од страна на Советот, освен ако со квалификувано мнозинство не одлучи да ја отфрли препораката на Комисијата во рок од 90 дена.

15. Во случај на **привремено затворени поглавја**, Комисијата може по сопствена иницијатива или со соодветно образложено барање на земја членка да препорача **повторно отворање на преговорите за поглавјето - и кластерот** чиј дел е тоа, ако кластерот исто така бил привремено затворен таму каде што Северна Македонија не успеала да продолжи да ги исполнува важните одредници или да ги спроведе своите обврски.

Одлуката за повторно отворање на преговорите за привремено затворените поглавја ќе се смета дека е донесена од Советот, освен ако, откако ќе ја сослуша Северна Македонија, не одлучи со квалификувано мнозинство да ја отфрли препораката на Комисијата во рок од 90 дена. Земјите членки ќе дејствуваат на Меѓувладината конференција во согласност со оваа одлука на Советот.

Откако Комисијата оцени дека може да се затворат поглавјето и кластерот, кој бил повторно отворен, ќе му препорача на Советот да го затвори ова поглавје и овој кластер. Одлуката за тоа се смета дека е донесена од страна на Советот, освен ако не одлучи со квалификувано мнозинство да ја отфрли препораката на Комисијата во рок од 90 дена.

16. Онаму каде што има значително назадување во кластерот или во одредено поглавје кое сè уште не е привремено затворено, **Комисијата може по своја иницијатива** или на соодветно образложено барање **на земја членка да препорача претходното отворање на односниот кластер да се поништи.**

Одлуката за поништување на претходното отворање на кластерот ќе се смета за усвоена од Советот, освен ако, откако ќе ја сослуша Северна Македонија, не одлучи со квалификувано мнозинство да ја отфрли препораката на Комисијата во рок од 90 дена. Земјите членки ќе дејствуваат на Меѓувладината конференција во согласност со оваа одлука на Советот.

Откако Комисијата ќе оцени дека кластерот може повторно да се отвори, ќе му препорача на Советот да го отвори овој кластер. Одлуката за истата се смета дека е донесена од страна на Советот, освен ако не одлучи со квалификувано мнозинство да ја отфрли препораката на Комисијата во рок од 90 дена.

17. Обемот и интензитетот на претпристапната помош, исто така, може да се прилагодат по надолна линија, со исклучок на поддршката за граѓанското општество, во согласност со важечките правила и процедури.

18. Со цел да се зајакне довербата на јавноста во процесот на проширување, **одлуките ќе се носат на што е можно поотворен начин за да се обезбеди поголема транспарентност.** Заедничките ставови на ЕУ ќе бидат јавно објавени по усвојувањето. Од Северна Македонија се очекува да ги спроведе сопствените подготовки во целосна транспарентност со соодветно вклучување на засегнатите страни и преку инклузивен и значаен дијалог со граѓаните и граѓанското општество. Внатрешните консултации и

размислувања ќе бидат заштитени до степен кој е неопходен за да се заштити процесот на донесување одлуки, во согласност со законодавството на ЕУ за пристап на јавноста до документите во сите области на активности на Унијата.

19. Северна Македонија **мора да ги прифати резултатите од сите други пристапни преговори** какви што се во моментот на нејзиното пристапување. Ќе бидат потребни јасни заложби за да се осигури дека ниту една идна земја членка не е во позиција неоправдано да го блокира пристапувањето на другите кандидати од Западен Балкан, под услов тие да ги исполнат критериумите за пристапување на Унијата.

20. Паралелно на пристапните преговори, Унијата и Северна Македонија ќе продолжат и дополнително ќе го унапредуваат **дијалогот со граѓанското општество и соработката во областа на културата**, со цел зближување на луѓето и обезбедување поддршка од граѓаните за пристапниот процес.

21. Северна Македонија треба прецизно и стратешки да ги пренесе **придобивките и обврските од процесот на пристапување** до својата јавност, вклучително и справување со дезинформации, во согласност со нејзиниот проевропски стратешки избор.

Суштината на преговорите

22. **Пристапувањето подразбира прифаќање на правата и обврските поврзани со Унијата и нејзината институционална рамка, позната како „*acquis*“ на Унијата.** Северна Македонија ќе мора да го примени ова како што е во моментот на пристапување. Покрај усогласување на законодавството, пристапувањето особено подразбира, навремено и ефективно спроведување на правото на ЕУ (*acquis*). Правото на ЕУ (*acquis*) **постојано се развива и особено ги вклучува:**

– содржината, принципите, вредностите и политичките цели на Договорите врз кои е основана Унијата;

– актите донесени од институциите во согласност со договорите, како и судската пракса на Судот на правдата на Европската Унија;

– сите други акти, правно обврзувачки или не, усвоени во рамките на Унијата, како што се меѓуинституционални договори, резолуции, изјави, препораки, насоки;

– меѓународни договори склучени од Унијата, од Унијата заедно со нејзините земји членки и оние склучени од земјите членки меѓу себе во однос на активностите на Унијата.

Ова се однесува *мутатис мутандис* за Договорот за основање на Европската заедница за

атомска енергија (Евратом) и за сите усвоени акти и договори склучени согласно или во рамките на тој договор, кон кои ќе се придржува и Северна Македонија.

Северна Македонија ќе треба навремено да направи преводи на правото на ЕУ (*acquis*) на македонски пред пристапувањето и ќе треба да обучи доволен број преведувачи и толкувачи потребни за правилно функционирање на институциите на ЕУ по нејзиното пристапување.

23. Произлезените права и обврски, кои Северна Македонија ќе треба да ги почитува како земја членка, подразбираат **раскинување на сите постоечки билатерални договори** меѓу Северна Македонија и Унијата, како и на сите други меѓународни договори склучени од Северна Македонија **кои се некомпатибилни со обврските на членството.**

24. Прифаќањето на правата и обврските кои произлегуваат од правото на ЕУ (*acquis*) од страна на Северна Македонија може да бара посебни прилагодувања на правото на ЕУ (*acquis*) и, **по исклучок, може да доведе до преодни мерки, кои мора да се дефинираат за време на пристапните преговори.** Сите одредби од Спогодбата за стабилизација и асоцијација што отстапуваат од правото на ЕУ (*acquis*) не може да се сметаат за преседани во преговорите за пристапување.

25. Онаму каде што е потребно, ќе се договорот **специфични приспособувања** на правото на ЕУ (*acquis*) врз основа на принципите, критериумите и параметрите својствени за тоа право на ЕУ (*acquis*) како што ги применуваат земјите членки при усвојувањето на тоа право на ЕУ (*acquis*) и земајќи ги предвид спецификите на Северна Македонија.

26. Унијата може да се согласи со барањата од Северна Македонија за **преодни мерки под услов да се ограничени во време и опсег и придружени со план со јасно дефинирани фази за примена на правото на ЕУ (*acquis*).** За областите поврзани со проширувањето на внатрешниот пазар, регулаторните мерки треба да се спроведат брзо, а преодните периоди треба да бидат кратки; каде што се неопходни значителни приспособувања кои бараат значителен напор, вклучувајќи големи финансиски трошоци, може да се предвидат соодветни преодни аранжмани како дел од тековниот, детален и буџетски план за усогласување. Во секој случај, преодните аранжмани не смеат да вклучуваат измени на правилата или политиките на Унијата, да го нарушат нивното правилно функционирање или да доведат до значителни нарушувања на конкуренцијата. Во оваа насока, мора да се води сметка за интересите на Унијата и на Северна

Македонија. Во согласност со втората точка од став 23 од заклучоците на Европскиот совет од 16/17 декември 2004 година, **може да се договорат и преодни мерки и специфични аранжмани, особено заштитни клаузули во интерес на Унијата.**

27. Деталните технички приспособувања на правото на ЕУ (*acquis*) нема да треба да се поправаат за време на пристапните преговори. Тие ќе бидат подготвени во соработка со Северна Македонија и навремено усвоени од институциите на Унијата со цел нивно стапување во сила на датумот на пристапување.

28. Северна Македонија ќе учествува во економската и монетарната унија од пристапувањето како земја членка со отстапување и ќе го усвои еврото како своја национална валута по одлуката на Советот за таа цел, врз основа на оценка за нејзиното исполнување на потребните услови. Преостанатото право на ЕУ (*acquis*) во оваа област целосно се применува од пристапувањето.

29. Во однос на областа на правдата, слободата и безбедноста, членството во Европската Унија подразбира дека Северна Македонија при пристапувањето целосно го прифаќа целокупното право на ЕУ (*acquis*) во оваа област, вклучително и шенгенското *acquis*. Сепак, дел од правото на ЕУ (*acquis*) ќе се применува само во Северна Македонија по одлуката на Советот за укинување на контролите на лицата на внатрешните граници, донесена врз основа на применливата шенгенска евалуација за подготвеноста на Северна Македонија, земајќи го предвид извештајот на Комисијата кој потврдува дека Северна Македонија продолжува да ги исполнува обврските преземени во пристапните преговори кои се релевантни за шенгенското *acquis*.

Процедури за преговарање

30. Комисијата ќе преземе **формален процес на скрининг на правото на ЕУ (*acquis*)**, со цел да ги информира властите на Северна Македонија за развојот на правото на ЕУ (*acquis*), да го процени степенот на подготвеност на Северна Македонија за отворање преговори во одредени области и да добие прелиминарни индикации за прашањата што најверојатно ќе се појават во преговорите. Процесот на скрининг, исто така, треба да послужи за да се идентификуваат областите за забрзана интеграција, што треба да се договори помеѓу ЕУ и Северна Македонија за следење во телата на Спогодбата за стабилизација и асоцијација доколку е тоа соодветно. За време на скринингот, Комисијата, исто така, ќе ги идентификува клучните антикорупциски реформски приоритети и ќе го процени релевантниот административен капацитет.

31. За целите на скринингот и последователните преговори, **правото на ЕУ (*acquis*)**

ќе биде поделено на повеќе поглавја, од кои секое покрива одредена област на политики; поглавјата ќе бидат групирани во шест тематски кластери. Списокот на овие поглавја и кластери е даден во Анекс II. Секое мислење искажано од Северна Македонија или од ЕУ за одредено поглавје или кластер од преговорите во никој случај нема да го прејудицира ставот што може да се заземе за други поглавја или кластери. Областите на политиките во кои се потребни особено сериозни напори од страна на Северна Македонија за усогласување на законодавството со правото на ЕУ (*acquis*) и за обезбедување на негово спроведување и примена ќе бидат разгледани во раната фаза од пристапните преговори. Исто така, договорите постигнати во текот на преговорите за одредени поглавја или кластери, дури и делумни, не може да се сметаат за конечни додека не се постигне целосен договор за сите кластери.

32. Процесот на скрининг ќе се спроведува по кластери и ќе резултира со предложени почетни одредници кои ќе ги идентификуваат клучните реформи за кластерот како целина, онаму каде што е соодветно. Процесот на скрининг, исто така, ќе ги идентификува предложените области за забрзана интеграција, заедно со условите што треба да ги исполни Северна Македонија за да обезбеди највисоко усогласување со правото на ЕУ (*acquis*) во соодветната област. Врз основа на ова, Советот, постапувајќи едногласно на предлог на Комисијата, ќе ги утврди и оцени почетните одредници за кластерот, како и договори за областите за забрзана интеграција во согласност со применливите правила и процедури.

33. Во согласност со став 10, со оглед на суштинската важност на реформите во фундаменталните области, преговорите за кластер фундаментални вредности ќе бидат отворени први и затворени последни и ќе подлежат на специфичната процедура наведена подолу, додека други кластери може да се отворат како и да бидат затворени истовремено.

34. Што се однесува до кластер фундаментални вредности, Комисијата, врз основа на извештајот од скрининг, ќе предложи патоказ за поглавјата за владеење на правото, како и патоказ за реформа на јавната администрација, што ќе биде подготвен од властите на Северна Македонија, да служат како почетни одредници. Доколку е потребно, може да се постават дополнителни одредници за отворање во поглавјата за јавни набавки и финансиска контрола. Советот, постапувајќи едногласно по предлогот на Комисијата, ќе ги утврди и оцени овие почетни одредници.

35. Северна Македонија затоа ќе биде поканета да подготви патоказ за поглавјата за

владеење на правото (23 - Судство и основни права и 24 - Правда, слобода и безбедност). Овој патоказ ќе биде усвоен од властите на Северна Македонија врз основа на насоките што ќе бидат дадени во извештаите од скринингот од страна на Комисијата и по транспарентен процес на значајни консултации со сите релевантни чинители, вклучително и граѓанското општество. Патоказот треба да ги содржи **клучните реформски приоритети и да ги води пристапните преговори** во овие поглавја и подготовките за исполнување на барањата за членство. Северна Македонија преку инклузивен процес ќе усвои Акциски план посветен на заштита на правата на припадниците на малцинствата или заедниците, вклучително, меѓу другото, на полето на недискриминација, борба против говорот на омраза, образование, воспоставување ефективни мерки, механизми за известување и идентификување на соодветните одговорни институции. Спроведувањето на овој патоказ и Акциски план постојано ќе се следи и редовно ќе се разгледува на Меѓувладините конференции во текот на целиот процес.

36. Северна Македонија, исто така, ќе биде поканета да подготви и усвои **патоказ за функционирање на демократските институции**, како и **патоказ за реформи во јавната администрација**, за кои Комисијата ќе даде насоки во извештаите од скринингот. Овие патокази ќе бидат развиени преку транспарентен процес на значајни консултации со сите релевантни чинители, вклучително и граѓанското општество. Тие ќе ги утврдат општите заложби на земјата за реформи во соодветните области со јасен распоред и предвидените клучни чекори. Спроведувањето на овие патокази постојано ќе се следи и редовно ќе се разгледува на Меѓувладините конференции во текот на целиот процес.

37. Откако Советот, врз основа на проценката на Комисијата, ќе се увери дека се исполнети почетните одредници за кластер **фундаментални вредности** Советот ќе одлучи за отворањето на кластер **фундаментални вредности**, и едногласно ќе утврди **привремени одредници за поглавјата за владеење на правото** во ставот на ЕУ за отворање врз основа на предлог на Комисијата. Овие привремени одредници конкретно ќе имаат за цел, доколку е соодветно, усвојување на законодавството, воспоставување и зајакнување на административните структури и на средишната евиденција на успех и ќе бидат тесно поврзани со активностите и одредниците во спроведувањето на патоказот и Акцискиот план. Ниту едно поглавје нема да биде привремено затворено пред да се исполнат овие привремени одредници.

38. Откако Советот ќе се увери дека овие привремени одредници се исполнети, Советот, едногласно, ќе ги утврди во привремен став завршните одредници за кластер **фундаментални вредности како целина** која бара солидна евиденција на спроведување на реформите.

39. Откако Советот ќе се увери, врз основа на оценката на Комисијата дека се исполнети завршните одредници за кластер **фундаментални вредности**, Советот, едногласно ќе донесе одлука за привремено затворање на кластерот **фундаментални вредности како целина**.

40. Дополнително, спроведувањето на напорите за исполнување на економските критериуми ќе се следи и редовно ќе се разгледува на Меѓувладините конференции, врз основа на оценката во редовните извештаи на Комисијата и оценките на Комисијата за Програмите за економски реформи на Северна Македонија. **Посилната врска со процесот на програмата за економски реформи** треба да ѝ помогне на Северна Македонија да ги исполни економските критериуми. Во рамките на годишниот економски и финансиски дијалог заеднички ќе бидат усвоени Препораки за целни политики, кои ги водат земјите да ги исполнат одредниците на економските критериуми.

41. **Комисијата ќе го информира и известува Советот соодветно и редовно, најмалку двапати годишно**, за состојбата на кластер **фундаментални вредности** особено поглавјата „Правосудство и фундаментални права“ и „Правда, слобода и безбедност“.

42. Откако ќе се отворат преговорите за кластер **фундаментални вредности** и откако Советот ќе се увери, врз основа на оценката на Комисијата дека се исполнети **почетните одредници за други кластери или кластери кои се исполнети**, Советот, едногласно ќе одлучи за отворање на овој кластер или овие кластери (кои ги покриваат сите поврзани поглавја) со затворање одредници кои се поставуваат за секое поглавје поединечно. Затоа, преговорите за секој кластер ќе бидат отворени како целина, при што сите поглавја во кластерот ќе бидат отворени истовремено. Онаму каде што веќе ќе бидат спроведени важни реформи пред отворањето, временската рамка помеѓу отворањето на кластерот и затворањето на поединечните поглавја треба да биде ограничена, по можност на една година, целосно зависна од напредокот на реформите, со фокус на преостанатите мерки потребни за да се обезбеди целосна усогласеност и под услов да се исполнети привремените одредници за поглавјата за владеење на правото.

43. Надоврзувајќи се на информациите добиени од Комисијата за време на

скринингот, како и на редовните извештаи на Комисијата, релевантните заклучоци на Советот и индикаторите од трети страни, каде што е релевантно, Советот, **едногласно по предлог на Комисијата, ќе ги утврди завршните одредници за привремено затворање на секое поглавје доколку се исполнети условите.** Во зависност од поглавјето, прецизните одредници ќе се однесуваат особено на усогласување на законодавството со *acquis* и на задоволителна евиденција во спроведувањето на клучните елементи на правото на ЕУ (*acquis*). Онаму каде што е релевантно, одредниците ќе вклучуваат и исполнување на обврските од Спогодбата за стабилизација и асоцијација, особено оние што ги отсликуваат барањата во рамките на правото на ЕУ (*acquis*).

Откако Советот ќе се увери, врз основа на проценката на Комисијата дека **се исполнети завршните одредници за едно поглавје, Советот постапувајќи едногласно ќе одлучи за привремено затворање на поглавјето.**

Секое поглавје ќе се разгледува поединечно во однос на неговото привремено затворање. Со исклучок на кластер **фундаментални вредности**, секој кластер автоматски се затвора привремено откако сите негови поглавја се привремено затворени, без дополнителни чекори за привремено затворање на кластерот.

44. **Одлуките на Советот за отворање на кластери и затворање поглавја ќе го земат предвид подобрувањето на административниот капацитет во рамките на соодветните кластери и нивните составни поглавја.** Понатаму, **антикорупциските политики ќе бидат вклучени во сите релевантни поглавја.** Според тоа, едно поглавје нема да биде привремено затворено пред да се спроведат доволно антикорупциски политики во тоа конкретно поглавје.

45. **Кога ќе се појават проблеми во текот на преговорите во поединечни поглавја или кластери, или кога е неопходно да се прилагодат на искуството стекнато со тековните преговори за пристапување, Советот, со едногласна согласност, може, на предлози на Комисијата, да утврди ажурирано отворање, привремени или завршни одредници во текот на процесот, вклучувајќи нови и изменети патокази, доколку е тоа соодветно.** Онаму каде што преговорите покриваат значителен временски период или каде што треба да се вградат нови елементи како што е ново право на ЕУ (*acquis*), едно поглавје може повторно да се разгледа или повторно да се отвори и да се ажурираат постоечките одредници.

46. Од Северна Македонија ќе се бара да ја посочи својата позиција во однос на правото на ЕУ (*acquis*) и да поднесе извештај за нејзиниот напредок во исполнувањето на

одредниците, вклучително и со обезбедување веродостојни и споредливи статистички податоци за спроведувањето на реформите, како што се бара. Правилното **транспонирање** и, каде што е соодветно, **спроведување на правото на ЕУ (*acquis*)** од страна на Северна Македонија, вклучувајќи ефективна и ефикасна примена преку соодветни административни и судски структури, **ќе бидат клучни за темпото на преговорите.**

47. За таа цел, **Комисијата внимателно ќе го следи напредокот на Северна Македонија во сите области**, користејќи ги сите достапни инструменти, вклучително и стручни посетитори на лице место од страна на Комисијата и од земјите членки, дијалогот според Спогодбата за стабилизација и асоцијација и индикатори од трети страни каде што е релевантно во согласност со подобрената методологија. Комисијата **редовно ќе го информира Советот** за напредокот на Северна Македонија во која било област во текот на преговорите, а особено кога ќе ги презентира предлог-заедничките ставови на ЕУ. Комисијата ќе посвети посебно внимание на заложбите на Северна Македонија за добрососедски односи и регионална соработка како што е наведено во став 5 и ќе ја информира Меѓувладината конференција за нивното спроведување.

48. Советот ќе ја земе предвид оваа проценка при одлучување за понатамошни чекори во врска со преговорите за соодветното поглавје или кластер. Покрај информациите што ЕУ може да ги бара за преговорите за секое поглавје и кластер, а кои треба да ги обезбеди Северна Македонија на Меѓувладината конференција, **од Северна Македонија ќе се бара да продолжи редовно да обезбедува детални писмени информации за напредокот** за усогласувањето со и спроведувањето на правото на ЕУ (*acquis*), дури и по привременото затворање на едно поглавје.

ПРОЦЕДУРА ЗА ПРЕГОВОРИТЕ И НИВНА ОРГАНИЗАЦИЈА

1. Претседателство

Во согласност со практиката во билатералните преговори меѓу две делегации, секоја предводена од шеф, не се поставува прашањето за избор на претседател на меѓувладината конференција.

Практичната работа вклучена во претседавањето со состаноците ќе ја врши шефот на делегацијата на Унијата во својство на шеф на делегацијата домаќин.

2. Цел на состанокот

Меѓувладината конференција ќе обезбеди политичко управување и форум за политички

дијалог за реформскиот процес.

Сите страни ќе обезбедат застапеност во меѓувладината конференција на соодветно ниво.

3. Зачестеност на состаноци на министерско ниво, на ниво на заменици и формирање работни групи

Ќе има најмалку еден состанок на дванаесетмесечен период на министерско ниво, со разбирање дека зачестеноста може да се прилагоди доколку е потребно, вклучувајќи дополнителни состаноци на ниво на заменици.

Преговорите ќе останат централизирани на министерско ниво и на ниво на заменици. Формирањето работни групи не треба да се предвидува освен за исполнување на објективни барања од преговорите. Сите такви работни групи ќе работат под овластување на замениците, врз основа на експлицитни задачи и во согласност со конкретен распоред.

4. Место на состаноците

Состаноците ќе се одржат во Брисел, но во текот на април, јуни и октомври сите состаноци на министри ќе се одржат во Луксембург. Во исклучителни околности, состаноците може да се одржуваат преку видео конференција.

5. Организација

(а) Секретаријат

Под надлежност на генералниот секретар на Советот на Европската Унија или неговиот/нејзиниот претставник, услуги на секретаријатот на конференцијата ќе бидат обезбедени од тим составен од претставници на Генералниот секретаријат на Советот и службеници назначени од делегацијата на Северна Македонија.

(б) Оперативни трошоци на конференцијата

Секоја страна ќе ги сноси своите патни и дневни трошоци, а исто така и платите на персоналот што му е ставен на располагање на Секретаријатот.

Оперативните трошоци на конференцијата (закуп, канцелариски мебел и материјали, телекомуникации, толкување, превод, помошен персонал ангажиран за конференцијата итн.) ќе бидат покриени со аванси направени од Советот на Европската Унија.

Овие трошоци ќе бидат внесени во буџетот на Советот во посебна буџетска ставка.

Генералниот секретаријат на Советот ќе поднесе, како што е соодветно, годишен извештај за финансиското управување за оперативните трошоци до Конференцијата.

Овие трошоци ќе бидат поделени меѓу учесниците во согласност со процедурите кои меѓусебно ќе се договорат.

(в) Подготовка на документи за состаноци

Од Секретаријатот на конференцијата ќе биде побарано да ги подготви документите наведени подолу, без да е во спротивност со други специјални документи, и со разбирање дека, доколку е потребно, тоа може да се измени земајќи го предвид искуството:

- Состаноци на министрите:

Доколку е потребно, предлог-резиме на заклучоците, по секој состанок ќе се финализира од страна на пратениците и ќе го достават до следниот состанок на министри за формално одобрување.

- Состаноци на заменици:

- Предлог-резиме на заклучоците по секој состанок треба да се достави до следниот состанок на заменици за формално одобрување.

- Предлог-извештаи за доставување на состаноци на министри, доколку е потребно;

- Преговарачки страни:

Предлог-извештаи за замениците.

Кластери на преговарачки поглавја/теми

(Забелешка: Овој список на никој начин не влијае на одлуките што треба да се донесат во соодветна фаза од преговорите за редоследот по кој ќе се постапува со темите.)

1. Фундаментални вредности	23 - Правосудство и фундаментални права 24 - Правда, слобода и безбедност Економски критериуми Функционирање на демократските институции Реформа на јавната администрација 5 - Јавни набавки 18 - Статистика
2. Внатрешен пазар	1 - Слободно движење на стоки 2 - Слобода на движење на работници 3 - Право на основање и слобода на давање услуги 4 - Слободно движење на капитал 6 - Право на трговски друштва 7 - Право на интелектуална сопственост 8 - Политика на конкуренција 9 - Финансиски услуги 28 – Заштита на потрошувачи и здравствена заштита

3. Конкурентност и инклузивен раст	10 - Информатичко општество и медиуми 16 - Оданочување 17 - Економска и монетарна политика 19 - Социјална политика и вработување 20 - Претпријатија и индустриска политика 25 - Наука и истражување 26 - Образование и култура
4. Зелена агенда и одржлива поврзаност	14 - Транспортна политика 15 - Енергија 21- Трансевропски мрежи 27 - Животна средина и климатски промени
5. Ресурси, земјоделство и кохезија	11 – Земјоделство и рурален развој 12 - Безбедност на храна, ветеринарна и фитосанитарна политика 13 – Рибарство 22 - Регионална политика и координација на структурни инструменти
6. Надворешни односи	30 – Надворешни односи 31 – Надворешна, безбедносна и одбранбена